

POSTANOWIENIE

Dnia 4 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Demendecki

w sprawie z odwołania D. S.
przeciwko P. Spółce Akcyjnej w B.
o odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę za
wypowiedzeniem,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 4 września 2025 r.,
wniosku pełnomocnika powoda - radcy prawnego A. T. z dnia 30 stycznia 2025 r. o
stwierdzenie braku spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego Jarosława
Sobutki wymogów niezawisłości i bezstronności w sprawie sygn. akt I PSK 43/24,

odrzuca wniosek.

UZASADNIENIE

Pismem z 14 stycznia 2025 r., doręczonym w dniu 21 stycznia 2025 r.
powiadomiono strony postępowania o wyznaczonym składzie orzekającym
do rozpoznania sprawy o sygn. akt I PSK 43/24, w którym zasiada SSN Jarosław
Sobutka.

Wnioskiem z dnia 30 stycznia 2025 r. (data prezentaty Sądu Najwyższego),
powód D. S. reprezentowany przez r. pr. A. T. wniósł o zbadanie spełnienia przez
SSN Jarosława Sobutkę wymogów niezawisłości i bezstronności, w związku z
wyznaczaniem SSN Jarosława Sobutki do rozpoznania sprawy z powództwa D. S.

przeciwko P. Spółce Akcyjnej w B. o odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem.

W uzasadnieniu złożonego wniosku, powód powołał się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., w której stwierdzono m.in. że sprzeczność składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 kodeksu postępowania cywilnego zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (BSA I-4110-1/20, LEX nr 2784794) oraz uchwały Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., sygn. akt I KZP 2/22 (LEX nr 3348360), w której uznano, iż „Krajowa Rada Sądownictwa ukształtowana w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw nie jest organem tożsamym z organem konstytucyjnym, którego skład i sposób wyłaniania reguluje Konstytucja RP, w szczególności art. 187 ust. 1”, a także „każdy sędzia Sądu Najwyższego, który uzyskał nominację po dniu 17 stycznia 2018 r. nie spełnia minimalnego standardu bezstronności”.

Odnosząc się do osoby SSN Jarosława Sobutki, jako uzasadnienie swojego wniosku wnioskodawca wskazał, że został powołany do na urząd sędziego przez Prezydenta RP na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, której skład ustalono na podstawie przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Krajowa Rada Sądownictwa, stosowanie do uchwały nr 237/2020 z dnia 31 stycznia 2020 r., przedstawiła wniosek o powołanie przez Prezydenta RP radcy prawnego Jarosława Sobutki na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Dyscyplinarnej. Po Powołaniu przez Prezydenta RP, Sędziego Sądu Najwyższego Jarosław Sobutka orzekał w Izbie Dyscyplinarnej, a po jej likwidacji, na skutek oświadczenia złożonego na podstawie art. 10 ust. 2-3 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym i niektórych innych ustaw, został przeniesiony w dniu 19 lipca 2022 r. do Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 29 § 5 i § 6 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 622 ze zm.; dalej: u.SN) wniosek o stwierdzenie wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących powołaniu i postępowania po powołaniu może być złożony wobec sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wyznaczonego do składu rozpoznającego środek zaskarżenia, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy.

Uprawnionym do jego złożenia jest strona lub uczestnik postępowania przed Sądem Najwyższym (art. 29 § 7 u.SN). Wniosek składa się w terminie tygodnia od dnia zawiadomienia uprawnionego do złożenia wniosku o składzie rozpoznającym sprawę (art. 29 § 8 u.SN).

Wedle art. 29 § 9 i 24 u.SN wniosek o zbadanie wymogów niezawisłości i bezstronności powinien czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a ponadto zawierać: żądanie stwierdzenia, że w danej sprawie zachodzą przesłanki oraz przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie wraz z dowodami na ich poparcie. Wniosek niespełniający tych wymagań, podlega odrzuceniu bez wezwania do usunięcia braków formalnych (art. 29 § 10 u.SN). Ponadto zgodnie z art. 29 § 11 u.SN o odrzuceniu wniosku niespełniającego wymagań, o których mowa w § 9, Sąd Najwyższy zawiadamia właściwy organ samorządu zawodowego, do którego należy pełnomocnik.

Zgodnie z art. 29 § 4 u.SN, okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności.

Należy wskazać, że wniosek złożony w niniejszej sprawie: pochodzi od strony postępowania przed Sądem Najwyższym – powoda D. S. (art. 29 § 7 u.SN); został sporządzony, podpisany i wniesiony przez jego pełnomocnika – r. pr. A. T. z

zachowaniem terminu tygodniowego (art. 29 § 8 zdanie pierwsze u.SN); czyni zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego (art. 126 k.p.c. w zw. z art. 29 § 9 i 24 u.SN); zawiera żądanie stwierdzenia, że w sprawie zachodzą wobec SSN Jarosława Sobutki przesłanki wskazane w art. 29 § 5 u.SN, które mogą powodować, że w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy (art. 29 § 9 pkt 1 u.SN).

Sąd miał ponadto na uwadze, że granice dopuszczalności wniosku z art. 29 § 6 u.SN są wyznaczone przez interes strony żądającej zbadania wymogów niezawisłości i bezstronności danego sędziego, a więc *de facto* przez jej prawo do rozpoznania sprawy przez niezawisły i bezstronny sąd, jednakże celem instytucji wprowadzonej nowelizacją ustawy o Sądzie Najwyższym, która weszła w życie z dniem 15 lipca 2022 r., jest umożliwienie stronie zainicjowania procedury zbadania wymogów niezawisłości i bezstronności konkretnego sędziego w konkretnej sprawie ze wskazaniem zaistniałych już okoliczności.

Przedmiotowy wniosek zawiera jedynie wskazanie okoliczności uzasadniających żądanie w zakresie okoliczności związanych z powołaniem na pełniony urząd sędziego Sądu Najwyższego. Nie przytacza jednak konkretnych, indywidualnych okoliczności towarzyszących powołaniu SSN Jarosława Sobutki, które mogłyby mieć wpływ na brak jego bezstronności lub niezawisłości w sprawie o sygn. akt I PSK 43/24. Wskazywanie bowiem na ukształtowanie Krajowej Rady Sądownictwa nie stanowi okoliczności odnoszącej się do osoby sędziego. Ponadto sama okoliczność otrzymania wcześniejszego powołania do konkretnej Izby Sądu Najwyższego również nie może stanowić wystarczającego uzasadnienia dla stwierdzenia braku niezawisłości i bezstronności w sprawie o sygn. akt I PSK 43/24. Co istotne, w uzasadnieniu wniosku Powód nie przytacza okoliczności związanych z konkretnym zachowaniem SSN Jarosława Sobutki po jego powołaniu oraz nie wskazuje, jak w okolicznościach sprawy głównej ewentualne naruszenie standardu niezawisłości lub bezstronności mogłoby wpływać na jej wynik.

Powód uzasadniając swój wniosek wskazał na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., sygn. akt I KZP 2/22. W tym miejscu podnieść należy, że

zgodnie z art. 87 § 1 u.SN jedynie uchwały pełnego składu Sądu Najwyższego, składu połączonych izb oraz składu całej izby, z chwilą ich podjęcia, uzyskują moc zasad prawnych. Przy czym skład siedmiu sędziów może postanowić o nadaniu uchwale mocy zasady prawnej. Uchwale Sądu Najwyższego wskazanej przez Powoda nie nadano mocy zasady prawnej, zatem nie stanowi ona orzeczenia, które wiązałoby przy orzekaniu inne składy orzekające tego sądu. Ponadto dodać można, że twierdzenia zawarte w uzasadnieniu uchwały o sygn. akt I KZP 2/22 pokrywają się z tymi zamieszczonymi w uzasadnieniu do uchwały składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA I-4110-1/20, OSNKW 2020, nr 2, poz. 7; dalej uchwała składu połączonych Izb) zgodnie z którą sądy powszechne, wojskowe i Sąd Najwyższy mogą kontrolować i ograniczać prawo sędziego do orzekania wyłącznie w oparciu o fakt powołania sędziego przez Prezydenta RP na wniosek KRS, której członkowie będący sędziami zostali wybrani przez Sejm, a nie przez gremia sędziowskie. Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, stwierdził, że uchwała składu połączonych Izb jest niezgodna z: a) art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, b) art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.U. 2004, Nr 90, poz. 864/30 ze zm.), c) art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz.U. 1993, Nr 61, poz. 284 ze zm.). Przy czym już tylko na marginesie dodać można, że gdyby Sędziowie Sądu Najwyższego, którzy uzyskali nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r. nie spełniali w sposób niekwestionowany „minimalnego standardu bezstronności” składanie wobec nich wniosku o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności nie miałoby sensu.

Wobec powyższego w ocenie Sądu Najwyższego, wniosek pełnomocnika Powoda podlegał odrzuceniu jako niespełniający wyżej wskazanych wymogów formalnych. Tym samym bezprzedmiotowy jest wniosek w zakresie wyłączenia Sędziego od rozpoznania przedmiotowej sprawy z powodu niespełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 29 § 10-11 i § 24 u.SN w związku z art. 397 § 3 oraz art. 373 k.p.c. orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[a.ł.]